

Buikkatheter

Bij u wordt of is een buikkatheter (suprapubische katheter) ingebracht om de urine uit de blaas te laten lopen. In deze folder leest u meer informatie over de buikkatheter.

Waarom een buikkatheter?

De blaas heeft twee functies in het urinetransport. Ten eerste fungeert de blaas als opslagruimte voor urine en ten tweede als uitdrijfgaang van urine. Beide functies kunnen buiten werking zijn. Wanneer dit het geval is, kunnen de functies overgenomen worden door een katheter.

Wat is een buikkatheter?

De buikkatheter is een dun slangetje dat via de buikwand in de blaas wordt gebracht. Aan de punt van de katheter zit een ballonnetje, dat gevuld wordt met water. Dit ballonnetje voorkomt dat de katheter uit de blaas glijdt. Via de katheter kan de urine aflopen. De katheter is aangesloten op een urineopvangzak. Voor overdag is dat een klein zakje, dat met behulp van bandjes aan het bovenbeen is bevestigd. Voor 's nachts is er een grotere urineopvangzak, die met een haak aan uw bed kan worden bevestigd.

De verzorging van de buikkatheter

De buikkatheter moet als volgt verzorgd worden:

- Dagelijks de insteekopening controleren. Als deze rustig ziet opnieuw afdekken met een splitgaasje. Indien de insteekopening geïrriteerd ziet (roodheid, afscheiding/pus) reinig dan de insteekopening met een niet steriel gaasje gedrenkt in lauwwarm water. De niet steriele gaasjes dient u zelf aan te schaffen.
- Vervolgens verbinden met splitgaasje en fixeren met een papieren pleister, dit fixeert tevens de buikkatheter.

Omgaan met de buikkatheter en het opvangmateriaal

U hebt een starterspakket voor de buikkatheter gekregen. Dankzij het opvangmateriaal belemmert de aanwezigheid van de katheter u in principe niet in uw activiteiten.

De katheter wordt met een fixatiepleister op het bovenbeen bevestigd. Zorg voor voldoende bewegingsvrijheid, voorkom trekken aan de katheter.

Overdag kunt u de beenzak op het bovenbeen dragen. Deze bevestigen we met beenbandjes. U kunt zich hiermee vrij bewegen. Geeft u de voorkeur aan uw onderbeen dan fixeert u de slang bovenaan uw been met een pleister zodat hij niet trekt. Aan de onderzijde van de beenzak bevindt zich een aftapkraantje, hiermee kan de beenzak worden geleegd. Deze zak met een inhoud van ongeveer 500 ml kunt u een week laten zitten. Controleer altijd of het aftapkraantje dicht zit.

Bovendien moet de slang zo liggen dat de urine soepel kan aflopen. Voorkom daarom een knik in de slang.

Voor de nacht kunt u een grote urineopvangzak met een inhoud van twee liter aansluiten. Deze nachtzak wordt aangesloten aan het aftapkraantje van de beenzak. Open vervolgens het aftapkraantje van de beenzak, zodat de urine door kan stromen naar de nachtzak. De beenzak blijft dus 's nachts aan de katheter zitten. U kunt dan wel de beenbanden losmaken van de beenzak.

Bevestig de nachtzak aan uw bed met behulp van het bedrekje (aanwezig in het starterspakket) of leg deze (in een bak of emmer) op de grond. De urineopvangzak moet altijd lager liggen/hangen dan de blaas.

Sluit 's morgens het aftapkraantje van de beenzak en koppel de nachtzak af. Leeg de nachtzak in het toilet. In het starterspakket zit een klein trechtertje om de nachtzak door te spoelen. Spoel deze door met lauwwarm water (eventueel met een beetje azijn). Doe vervolgens het bescherm dopje weer op de connector. Hierna dient u de nachtzak in een schone handdoek te wikkelen en op een koele droge plaats te bewaren.

Zowel de beenzak als de nachtzak kunnen een week gebruikt worden.

Voor het verwisselen van de beenzak knipt u de slang van de nieuwe beenzak op de gewenste lengte af en sluit vervolgens het koppelstukje hierop aan. Maak de oude beenzak voorzichtig los van de katheter. Haal het dopje van de nieuwe beenzak en schuif deze zonder het koppelstukje aan te raken op de katheter.

Het gebruik van een katheterventiel

Mogelijk heeft uw uroloog u geadviseerd een katheterventiel te gebruiken in plaats van een urineopvangzak. Dan is deze informatie belangrijk voor u. Een katheterventiel is een stopje met een aftapkraantje die op het uiteinde van de katheter bevestigd wordt. Het is de bedoeling om bij aandrang de blaas te ledigen. Dit betekent dat u ongeveer elke twee à drie uur de blaas leegt via het katheterventiel. Wacht nooit langer dan vijf uur. Dan kan uw blaas te vol raken. Dat geeft veel pijn en veroorzaakt problemen. Het katheterventiel moet na zes weken vervangen worden.

Vervangen van de buikkatheter

De katheter wordt doorgaans om de zes tot acht weken door een nieuwe vervangen. Het vervangen van de katheter is een snelle behandeling die meestal pijnloos verloopt, uitgevoerd door een verpleegkundige op de polikliniek urologie. De afspraak hiervoor krijgt u thuis opgestuurd of kunt u zelf maken.

Als het vervangen van de katheter gemakkelijk gaat, dan kan een verpleegkundige van de thuiszorg deze zorg overnemen zodat u niet telkens naar het ziekenhuis hoeft. U kunt dit bespreken met de verpleegkundige op de polikliniek.

Nazorg thuis

Neem contact op bij de volgende problemen:

- Er komt geen urine in de opvangzak. Controleer eerst of de slang niet geknikt is. Is dit niet het geval, dan kan de katheter verstopt zitten door gruis, slijm of een bloedstolseltje;

- Door het gebruik van de katheter kan er 'neerslag' ontstaan in uw blaas. Dit tast de doorgang van de katheter aan. Als de doorgang verstopt zit, moet de katheter doorgespoeld worden. Dit doen we op de polikliniek of wordt door de thuiszorg gedaan. Ook kunt u het zelf doen. Om 'neerslag' zo veel mogelijk te voorkomen is het van belang dat u voldoende drinkt, minimaal twee liter per 24 uur;
- Blaaskrampen. Dit wordt veroorzaakt door de katheter die normaal niet in het lichaam thuishoort. De blaas probeert het slangetje 'uit te plassen'. De krampen zijn te herkennen aan pijn in de onderbuik, aandrang om naar het toilet te moeten en soms kunt u last hebben van urinelekkage langs de katheter. Hier kunt u medicijnen voor krijgen. Meld dit bij de verpleegkundige als u last heeft van blaaskrampen;
- Indien u een blaasontsteking vermoedt;
- De katheter is uit de insteekopening gevallen. U dient meteen contact op te nemen met de polikliniek urologie of de spoedeisende hulp. Dit is belangrijk omdat de insteekopening zich snel sluit.

Polikliniek urologie

Binnen kantooruren

Telefoonnummer 088 708 33 90

Spoedeisende hulp

Buiten kantooruren

Telefoonnummer 088 708 78 78.

Heeft u vragen?

Mocht u na het lezen van deze folder nog vragen hebben, belt u dan gerust tijdens kantooruren met de polikliniek urologie.

Tot slot

Deze folder betreft een algemene voorlichting en is bedoeld als extra informatie naast het gesprek met uw uroloog. Bijzondere omstandigheden kunnen tot wijzigingen aanleiding geven. Dit wordt altijd kenbaar gemaakt door uw uroloog.

Tip: Bekijk uw dossier op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van uw medisch dossier inzien. Ook kunt u daar uw persoonlijke gegevens controleren en vragenlijsten invullen. Via de HiX Patiënt app op uw tablet of telefoon is MijnZGT ook te bekijken. Kijk voor meer informatie op: zgt.nl/mijnzgt.